

ІХ МІЖНАРОДНЫ КАНГРЭС ВЫКЛАДЧЫКАЎ РУСКАЙ МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ

16–21 жніўня 1999 г. у сталіцы Славацкай Рэспублікі горадзе Братыславе праходзіў ІХ Міжнародны кангрэс выкладчыкаў рускай мовы і літаратуры. Тэма кангрэса: руская мова, літаратура і культура на мяжы стагоддзяў. Асноўную арганізацыйную працу па яго падрыхтоўцы лавяло кіраўніцтва славацкага нацыянальнага аргкамітэта, які ўзначальвала старшыня Асацыяцыі русістаў Славакіі Э. Коларава.

Арганізатары кангрэса прадставілі разнастайныя навуковыя школы і напрамкі канца XX ст. У праграму было ўключана звыш 500 дакладаў з многіх краін свету (апублікаваны два тамы тэзісаў).

На пленарным пасяджэнні, прысвечаным аналізу стану рускай мовы, літаратуры, культуры ў канцы XX ст., выступілі В. Кастамараў, А. Червеняк, І. Поспішыл, А. Мустайокі, В. Мітрафанав, Л. Клабукова. У дакладах падрабязна аналізавалася стан русістыкі ў сучасным дыялогу культур, прааналізавана развіццё славацкай русістыкі, звярталася ўвага на асаблівасці рускай моўнай карціны свету, прадстаўлены вынікі распрацоўкі сучасных тэстаў і стандартаў, якія ўводзяць рускую мову ў еўрапейскі адукацыйны кантэкст.

Праца на кангрэсе працягвалася на пасяджэннях секцый і круглага стала, дзе працавалі 4 секцыі: лінгвістыкі, літаратуразнаўства, методыкі, культуралогіі і быў праведзены “круглы стол” “Падручнікі новага пакалення”. Жадаючыя пазнаёміліся з выставай новых падручнікаў, падрыхтаваных вучонымі Венгрыі, Вялікабрытаніі, Германіі, Польшы, Расіі, Славакіі і інш.

19 жніўня прайшла секцыя “Пушкінскі дзень”, прысвечаная 200-годдзю са дня нараджэння паэта. Матэрыялы секцыі апублікаваны ў зборніку “Наш Пушкін”.

Многія даклады былі выкананы ў рэчышчы кагнітыўнай парадыгмы. Да прыкладу, у лінгвістычнай і культуралагічнай секцыях абмяркоўваліся такія складаныя праблемы кагнітыўныя, як інтэграцыйная лінгвістыка, катэгарызацыя і канцэптуалізацыя ў мове і іх адлюстраванне ў граматыках рознага тыпу, моўная, канцэптуальная і наўная карціны свету, семантыка і прагматыка моўных адзнак, праблемы “мовы і культуры”. Частка дакладаў была прысвечана тэорыі тэксту, у тым ліку мастацкага.

На сумесным пасяджэнні круглага стала і метадычнай секцыі абмяркоўваліся праблемы кагнітыўна-культуралагічнай методыкі, распрацоўкі падручнікаў новага пакалення. На думку вучоных, такія падручнікі ўлічваюць усе дасягненні кагнітыўнай псіхалогіі, педагогікі, лінгвістыкі, фарміруюць адукаваную і разнастайную асобу.

У рабоце кангрэса ўдзельнічалі і беларускія вучоныя, якія выступалі з дакладамі ў чатырох секцыях, прычым большасць – у лінгвістычнай. С. Прохарава выступіла з дакладам “Дзеяслоў і дынамічны аспект рускай моўнай і канцэптуальнай карціны свету”, А. Нікіцевіч – “Сінхронна-дыяхранічны падыход да апісання намінацыйнай сістэмы мовы”, Т. Валынец – “Семантыка і граматыка рускага дзеепрыметніка ў тэксце”, І. Ратнікава – “Антыномія узуса і магчымасцей мовы ў анамастычнай семантыцы (на матэрыяле рускамоўных СМІ Расіі і Беларусі за 1996–1998 гг)”. У культуралагічнай секцыі выступіла Ю. Гурская з дакладам “Асабовое імя ў кагнітыўным аспекце”.

З цікавасцю ўспрыняты даклады беларускіх літаратуразнаўцаў. Вядомая замежным русістам дзякуючы сваёй кнізе “Русская проза 80–90-х г. XX века” Г. Няфагіна прачытала даклад “Паэтыка мадэрністскай прозы (тыпалогія стыляў пачатку і канца XX ст.)”. І. Скарапанав выступіла з дакладам “Мадэрністская парадыгма ў рускай літаратуры сярэбранага стагоддзя: праблема эмансipaцыі мастацтва”, С. Ганчарова-Грабоўская прадставіла арыгінальную канцэпцыю мадыфікацыі жанра трагікамедыі ў драматургіі рускага замежжа.

На заключных пасяджэннях кангрэса і Генеральнай асамблеі абраны новыя кіруючыя органы Міжнароднай асацыяцыі выкладчыкаў рускай мовы і літаратуры.

На думку ўдзельнікаў ІХ Міжнароднага кангрэсу русістаў стаў сур’ёзнай вехай у развіцці міжнароднай русістыкі. Наступны кангрэс адбудзецца ў 2003 г. у Санкт-Пецярбурзе (Расія).

Ю. Гурская